

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 411/2017
20.04.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Катарине Манојловић Андрић и Бранислава Босилковића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Витомир Жунић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ ..., са седиштем у ..., кога заступа Ђорђе Симић, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1772/16 од 14.09.2016. године, у седници већа одржаној дана 20.04.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1772/16 од 14.09.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 967/14 од 24.03.2016. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље. Ставом другим изреке, одбачена је тужба тужиље у делу тужбеног захтева којим је захтевала да се тужени обавезе да јој исплати припадајуће порезе на утврђени износ накнаде штете уместо враћања на рад и на утврђени износ накнаде штете у висини изгубљене зараде и других примања. Ставом трећим изреке, поништено је решење туженог број 409 од 17.08.2011. године којим је тужиљи отказан уговор о раду од 01.06.2007. године, као и анекси предметног уговора. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде штете уместо враћања на рад исплати четири зараде у укупном изосу од 328.552,64 динара, са законском затезном каматом од 17.08.2011. године, па до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље за накнаду штете уместо враћања на рад, преко досуђеног износа од 328.552,64 динара, до траженог износа од 1.478.486,88 динара, са законском затезном каматом од 17.08.2011. године па до исплате, као и у делу у којем је тражила да јој приликом уплате наведеног износа тужени уплати све припадајуће доприносе код надлежних фондова за тај износ. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде штете у висини изгубљене зараде и других примања које припадају по закону за период од 17.08.2011. године до 30.09.2015. године исплати укупан износ од

4.589.470,00 динара увећан за припадајућу законску затезну камату на сваку месечну разлику и то на сваки износ ближе наведен у овом ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа па до исплате, те да приликом уплате наведених износа тужиљи уплати све припадајуће доприносе код надлежних фондова на тај износ. Ставом седим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 703.189,78 динара, са законском затезном каматом почев од дана доношења првостепене пресуде, па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1772/16 од 14.09.2016. године, одбијене су жалбе странака и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду ПП 967/14 од 24.03.2016. године у усвајајућем делу и делу одлуке о трошковима поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане одлуке на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...55/14), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Указивање ревидента на битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом је неосновано, јер се не ради о тим повредама, обзиром да се на те повреде ревидент позивао и у жалби, те је другостепени суд за неприхватање жалбених навода дао јасне разлоге. Неосновано је и указивање на погрешну примену материјалног права, а оспоравање утврђеног чињеничног стања у ревизији није дозвољено сагласно одредби члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је на основу уговора о раду од 01.06.2007. године засновала радни однос код туженог на неодређено време, на пословима .... Одредбом члана 1. овог уговора прописано је да ће запослена обављати послове у пословним просторијама туженог у ... (...), и уз то ће обрађивати тржиште на подручју Србије, а према одредби члана 4. уговора, зарада за наведене послове се утврђује у износу од 1.000 евра нето у динарској противвредности израчунатој по продајном курсу Рајфајзен банке на дан обрачуна. Дана 10.08.2009. године тужиља и тужени су закључили анекс уговора о раду којим је промењен износ зараде тужиље, тако што је исти уместо 1.000 евра одређен на 900 евра и то почев од 01.08.2009. године. Дана 08.07.2011. године директор туженог је донео одлуку број 400 на основу које је укинута тзв.

организациони део у ..., улица ... број ..., који је био предвиђен чланом 9. Правилника о организацији и систематизацији послова од 15.03.2008. године, а која одлука је ступила на снагу са даном њеног доношења. Тужени је тужиљи упутио понуду ради закључења анекса уговора о раду који ће важити почев од 01.08.2011. године, а по коме ће бити премештена на посао ... са седиштем у ..., а тужиља је дана 27.07.2011. године, путем пуномоћника, туженом дала одговор на предметну понуду у коме је навела да с`обзиром да јој је понуђен премештај на друго место рада у седиште послодавца у ..., чија је удаљеност већа од 50км, да не даје свој пристанак на премештај у друго место рада, односно не прихвата понуду за закључење анекса уговора о раду. Тужени је дана 17.08.2011. године под бројем 409 на основу одредбе члана 179. став 1. тачка 7. и члана 192. Закона о раду, донео решење којим је тужиљи отказао уговор о раду од 01.06.2007. године, као и анекси предметног уговора о раду са престанком радног односа даном достављања решења тужиљи. У образложењу наведеног решења је, између осталог, наведено да је из економских разлога и услед организационих промена дошло до укидања организационог дела туженог у ..., те да је због тога тужиљи тужени обезбедио обављање истих послова комерцијалисте у ..., да због тога тужиља не може бити проглашена тзв. технолошким вишком јер за њеним радом у ... постоји потреба, тек како је иста одбила да настави са радом код туженог, то је донето предметно решење. Тужени је дана 19.08.2011. године одјавио тужиљу са обавезног социјалног осигурања, а као основ за престанак осигурања наведен је отказ уговора о раду - непоштовање радне дисциплине. Након што је добила отказ од стране туженог, тужиља се налазила на евиденцији незапослених лица код Националне службе за запошљавање и није добијала никакву накнаду, све до 01.08.2013. године када је засновала радни однос у фирми „ВВ“ .... Решење о отказу уговора о раду тужиље донето је на основу члана 179. став 1. тачка 7. и члана 192. Закона о раду Републике Србије, док је у образложењу истог наведено да тужени отказује тужиљи уговор о раду због тога што је из економских разлога и организационих промена дошло до укидања организационог дела послодавца у ..., да је послодавац због тога обезбедио запосленој обављање истих послова ... и то њеног занимања и струке у ..., због чега не може бити проглашена тзв. технолошким вишком, те како је иста одбила да настави са радом код послодавца под предложеним условима, да је донето наведено решење.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили захтев тужиље за поништај решења туженог од 17.08.2011. године којим је тужиљи отказан уговор о раду од 01.06.2007. године, као и анекси предметног уговора, као и усвојен захтев тужиље за накнаду штете уместо враћања на рад у висини четири зараде, као и захтев тужиље за накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која јој припадају по закону за период од 17.08.2011. године до 30.09.2015. године.

Правилан је став нижестепених судова да је тужиљи понуђено закључење анекса уговора о раду, односно измена уговорених услова рада ради премештаја у друго место рада код истог послодавца, што представља легално овлашћење

сваког послодавца у смислу одредбе члана 171. став 1. тачка 2. Закона о раду. Међутим, како ово право послодавца мора бити у складу са одредбом члана 173. Закона о раду, а тужени је предметну понуду за закључење анекса уговора о раду тужиљу упутио након што је дошло до организационих промена, односно укидања организационог дела туженог у којем је тужиља била запослена, а који се налази у ... и истовремено јој понудио премештај на други одговарајући посао, али у друго место рада - у ..., те како је удаљеност између ... и ... већа од 50км, то је за овакав премештај био потребан њен пристанак. Како је пристанак тужиље у конкретном случају изостао, стога је тужиља оправдано одбила понуду за закључење предметног анекса уговора о раду, односно понуду за премештај на истоврсне послове ... у друго место рада код туженог из којих разлога овакво њено понашање није могло бити санкционисано отказом уговора о раду применом члана 179. став 1. тачка 7. Закона о раду, што побијано решење туженог чини незаконитим. Како је решење о отказу уговора о раду тужиљи незаконито, то је основан захтев тужиље за накнаду штете сагласно члану 191. став 1. Закона о раду, због чега су правилно нижестепени судови досудили тужиљи накнаду штете у виду изгубљене зараде и то у висини од четири зараде у износу од 328.552,64 динара, с`обзиром на утврђену висину месечне зараде, као и накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања за период од 17.08.2011. године до 30.09.2015. године, а све према налазу вештака на који у обрачунском смислу није било примедби.

Одредбом члана 191. Закона о раду, између осталог, је прописано да ако суд утврди да је запосленом незаконито престао радни однос, а запослени не захтева да се врати на рад, суд ће на његов захтев обавезати послодавца да запосленом исплати накнаду штете у износу од највише 18 зарада које би запослени остварио да ради, и то зависно од времена проведеном у радном односу и година живота запосленог, као и броја издржаваних чланова породице. Право запосленог да уместо враћања на рад захтева паушалну накнаду штете од највише 18 зарада које би остварио да ради, може се реализовати под условом да је запосленом незаконито престао радни однос, да запослени не захтева да се врати на рад и да захтев поднесе до окончања главне расправе пред судом. Када је реч о супституцији уместо реинтеграције, као у конкретном случају, ради се о паушалној, а не о интегралној накнади штете, која се одређује највише до 18 зарада које би запослени остварио да ради, сразмерно времену које је запослени провео у радном односу, сразмерно годинама живота запосленог и сразмерно броју издржаваних чланова породице. При том, супституциона накнада штете се односи само на реинтеграцију, а не и на накнаду штете због изостале зараде, због чега запослени има право и на ту накнаду и у случају када не захтева реинтеграцију, јер се не ради о акцесорним правима.

Имајући у виду изнето, неосновано се наводима ревидента указује да су погрешно нижестепени судови применили материјално право када су тужиљи досудили и накнаду штете због изостале зараде и исплату паушалне накнаде због престанка радног односа.

Неосновано се наводима ревидента указује на погрешну примену материјалног права, односно да је приликом одлучивања о накнади штете било потребно да се одреди датум - дан престанка радног односа, али је нашао да нису основани, обзиром да тужиља правноснажношћу одлуке о делу захтева за отказ уговора о раду стиче право на враћање на рад, односно на накнаду штете као супституцију уколико не жели да се врати на рад. Управо како тужиља није тражила враћање на рад, то иста све до доношења судске одлуке о делу захтева за накнаду штете трпи штету у виду изгубљене зараде и других припадајућих примања из радног односа услед незаконитог поступања послодавца, те иста има право на накнаду те штете. Неосновано се наводима ревизије указује да се првостепеном пресудом тужиљи досуђени износи који премашују износ од 70.000 евра, обзиром да тужени у току поступка није имао примедбе на налаз и мишљење судског вештака, односно да налаз вештака у обрачунском смислу није био оспорен.

Како је решење о отказу уговора о раду тужиљи незаконито, то су основани захтеви тужиље за накнаду штете у виду изгубљене зараде, као и за накнаду штете уместо враћања на рад, због чега је материјално право правилно примењено, те ревизијски наводи у том делу неосновани.

Осталим наводима ревизије, побија се утврђено чињенично стање а ревизија из тог разлога не може се изјавити у смислу члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић